

NEDERLANDSCHE

STAATS-COURANT.

De prijs dezer Courant met het Bijblad te f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentie is 25 cents voor een regel bij iedere plaatsing, buiten de regelgelden en briefposten.

WOENSDAG 14 DECEMBER.

Bij deze Courant behoort een Bijvoegsel.

NEDERLANDEN.

Op den 12den dezer is door Zijne Majesteit op de gebruikelijke wijze in een bijzonder gehoor ontvangen de heer luitenant-generaal baron von Tangenau, ter uittrekking zijner geloofsbrieven als buitengewoon gezant en gevolmagtigd minister van Z. M. den Keizer van Oostenrijk bij het Nederlandsche hof.

Bij besluit van 11 December 1859, n°. 55, heeft Zijne Majesteit goedgevonden, tot burgemeester der gemeente Standdaarbuiten te benoemen J. van Dorst.

Bij besluit van den 12den dezer, n°. 35, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1°. aan de nagemelde officieren bij de dienstdoende schutterijen, op hun verzoek, eervol ontslag te verleenen, te weten:

bij dienstdoende schutterij te Calenberg: aan J. Schippers; als kapitein-kommandant;

bij de dienstdoende schutterij te 's Gravenhage (compagnie Scheveblagen):

aan J. A. Buijs, als 2de luitenant; bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam:

aan W. S. Burger Gzn., als kapitein; en aan J. J. Havelaar Pan. en A. R. Dunlop, als 1ste luitenants;

bij de dienstdoende schutterij te Delfshaven: aan J. Pieterse Moens, als kapitein-kommandant, met vergunning om de uniform der schutterij, met de onderscheidingsteekenen aan zijnen rang van kapitein verboden, voortdurend te blijven dragen;

bij de dienstdoende schutterij te Workum: aan L. H. Potma, als 2de luitenant; en

bij de dienstdoende schutterij te Groningen: aan Jhr. mr. J. F. Leve van Nyensteyn, als kapitein.

te benoemen:

bij de dienstdoende schutterij te Calenberg: tot kapitein-kommandant mr. P. Alma, thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant mr. F. H. van Peryn, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant effectief A. A. Blijenberg, thans 2de luitenant à la suite;

bij de dienstdoende schutterij te Rotterdam: tot kapitein N. Schot, thans 1ste luitenant;

tot 1ste luitenants: W. C. Rehm, P. J. Cantelaar en R. B. K. J. van Buren, thans 2de luitenants;

tot 2de luitenants: J. R. Veder, P. L. Moll en E. J. G. M. Driebeek, thans schutters;

bij de dienstdoende schutterij te Leeuwarden: tot 1sten luitenant M. B. Vos, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant E. Zepher, thans korporaal;

bij de dienstdoende schutterij te Workum: tot 2den luitenant J. Ketelaar, thans korporaal;

bij de dienstdoende schutterij te Groningen: tot kapitein K. Bitter, thans 1ste luitenant;

tot 1ste luitenants Jhr. mr. G. W. C. D. van den Santheuvel en Jhr. mr. M. A. de Savornin Lohman, thans 2de luitenants;

tot 2de luitenants mr. F. A. E. A. baron van Ittersum en H. Benema Jan, thans schutters.

Bij Koninklijk besluit van 10 December 1859, n°. 90, is de bij dat van den 20sten November bevoorens, n°. 55, gedane benoeming van den heer G. Holtius, Staatsraad in buitengewone dienst, tot bewaarder der hypotheeken, van het kadaster en de scheepsbewijzen te Amsterdam, op zijn daartoe gedaan verzoek, ingetrokken, en hij in zijnen vroegeren toestand van gepensionoord inspecteur-generaal der registratie enz. hersteld.

Zijne Majesteit heeft bij besluiten van den 12den December 1859, n°. 39 en 40, goedgevonden:

den kolonel J. M. Castendijk, kommandant van het 3de regiment dragonders ingevolge zijne aanvraag, op grond van langdurige dienst, krachtens art. 42 § 1 lit. a van de wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 126), op pensioen te stellen, en het bedrag daarvan, met toepassing van art. 14 lit. a van de wet van 28 Augustus 1851 (Staatsblad n°. 126), te bepalen op f 1200;

te benoemen:

bij het wapen der cavalerie: bij het 2de regiment dragonders, tot kolonel, den luitenant-kolonel W. K. J. van Deden, kommandant van het corps;

bij het 3de regiment dragonders, tot kommandant van het corps, den luitenant-kolonel J. E. Verhulst, van het 1ste regiment dragonders.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 9den dezer, n°. 85, zijn, met ingang van den 1sten Januarij 1860, benoemd tot scheepsklerken bij de Nederlandsche zeemagt:

W. F. G. L. Faubel;

P. Berghuis;

F. W. Marhottin;

E. H. W. Wijamalen;

D. A. van der Laan en

J. Gallas.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 10den dezer, n°. 95, is J. Ruwers, met ingang van den 1sten Januarij aanstaande, benoemd tot klerk bij de directie der Marine te Amsterdam.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

Aan belanghebbenden wordt kennis gegeven, dat door den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indië, bij besluit, de dato 20 Augustus 1859, n°. 12, krachtens magtiging des Konings, is verklaard, dat het eerste gedeelte van art. 3 van het Reglement voor het weduwen- en wezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indië (Indisch Staatsblad 1854, n°. 98), houdende bepaling: „dat zij, die vrijwillig 'slands dienst verlaten, zonder pensioen of onderstand, hunne deelgeregtigheid aan dat fonds verliezen,” alleen van toepassing is op hen, die met of na 1°. Januarij 1855 (tijdstip waarop gemeld reglement in werking is gekomen) in 'slands dienst getreden of deelgeregtigden aan het fonds geworden zijn.

Zij die vóór 1°. Januarij 1855 deelgeregtigden aan het weduwen- en wezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indië waren, doch sedert vrijwillig 'slands dienst hebben verlaten, zonder pensioen of onderstand, kunnen derhalve het facultatieve deelgenootschap aan dat fonds, behoudens de voldoening aan de verplichtingen, daarop gesteld bij het laatste gedeelte van art. 3 en bij de volgende artikelen van het reglement, erlangen, mits zich deswege, voor zover zij buiten Nederlandsch Indië zijn gevestigd, alsnog binnen den tijd van één jaar, gerekend van heden, verklarende.

Wijders kan, door of namens de weduwen en wezen van hen, die vóór 1°. Januarij 1855 deelgeregtigden aan het weduwen- en wezenfonds van burgerlijke ambtenaren in Nederlandsch Indië waren, doch met of na dat tijdstip vrijwillig 'slands dienst hebben verlaten, zonder pensioen of onderstand, en sedert zijn overleden, alsnog, met inachtneming der voorschriften van art. 51 van het reglement, aanvraag worden gedaan ter erlanging van bedeeling uit het fonds, behoudens de aanzuijvering der nog verschuldigde bijdragen, overeenkomstig art. 28 van het reglement. Wanneer die aanvraag door of namens de belanghebbenden, welke buiten Nederlandsch Indië zijn gevestigd, geschiedt binnen den tijd van één jaar gerekend van heden, zal de bedeeling, overeenkomstig art. 53 van het reglement, aanvangen met den eersten dag der maand, volgende op die waarin de deelgeregtigde is overleden; terwijl, bijaldien de indiening later plaats heeft, de bedeeling eerst zal beginnen met den eersten dag der maand, waarin de aanvraag is gedaan.

's Gravenhage, den 18den November 1859.

De Minister van Staat, Minister van Koloniën,
ROCHUSSEN.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ITALIE.

Uit Parijs wordt vrij stellig gemeld dat aldaar gisteren van het Pauselijke en van het Napelsche gouvernement officiële kennisgeving van hunne toetreding tot het congres is ontvangen.

Twee katholieke dagbladen, *l'Univers* en *l'Ami de la religion*, berigten dat de Paus zijnen staatssecretaris, den kardinaal Antonelli, definitief gekozen heeft om hem op het congres te vertegenwoordigen.

Een ministerieel dagblad van Parijs, *le Pays*, zegt in zijn nummer van gisteren: „Men vreesde dat het besluit van lord Palmerston en lord John Russell om niet in persoon het Parijsche congres bij te wonen, ten gevolge zou hebben dat de ministers van buitenlandsche zaken van de andere Europeesche mogendheden zouden moeten afzien van hun aanvankelijk voornemen om zelven op het congres te komen. Zeker is het dat, indien de mogendheden geene andere vertegenwoordigers dan hare gewone gezanten op het congres hadden, het gezag der vergadering daardoor eenige afbreuk zou hebben geleden; immers zou de beradslaging belemmerd geworden zijn door dat de gevolmagtigden in de noodzakelijkheid waren om telkens, wanneer zich eene nieuwe en onvoorziene omstandigheid voordoed, nadere instructien, ieder van zijn gouvernement, te vragen.

„Gelukkig heeft die vrees thans opgehouden. Al de groote mogendheden zullen door hare ministers van buitenlandsche zaken vertegenwoordigd worden, Engeland alleen uitgezonderd. Doch lord Cowley is een hoog geplaatst man van veel gezag; buitendien heeft hij steeds gelegenheid tot snelle gedachtenwisseling met zijn gouvernement; men mag alzoo hopen dat, al is er ook geen lid van het Engelsche kabinet op het congres, dit gemis niet al te levendig zal worden gevoeld.”

— De *Gazzetta di Milano* zegt in haar nummer van den 7den dezer: „Het is heden een feestdag voor Milaan. Ofschoon wij sedert elf jaren van harte en van regtswege met Sardinië vereenigd zijn, en ofschoon wij sedert zes maanden dezelfde vrijheden genieten als onze broeders aan de overzijde van den Ticino, is de officiële afkondiging der Sardijnische constitutie, welke heden in alle wijken dezer stad plaats had, overal door de bevolking met vreugdegejuich beantwoord.”

Bij die gelegenheid is des morgens eene wapenschouwing over de gewapende burgerij der stad gehouden; de vier legioenen der burgerwacht waren daarbij schier voltallig onder de wapenen gekomen, deels in militaire uniform en deels ook in burgerkleeding. In den avond van dien dag zou de afkondiging van het Statuut te Milaan met eene groote illuminatie worden gevierd.

— De Parijsche *Patrie* heeft een schrijven uit Palermo van den 4den dezer ontvangen, waarin het volgende voorkomt: „De politie heeft alle moeite gedaan om den persoon, welke jl. Zondag den hoofddirecteur der politie, den heer Maniscalco, aan den ingang onzer domkerk met eenen dolk eene zware wonde heeft toegebracht, te ontdekken en te achterhalen, maar zij is daarin tot nog toe niet geslaagd. Wel zijn eenige lieden in hechtenis genomen en ondervraagd; maar dit heeft tot niets geleid.

„Eerst vreesde men, dat het wapentuig, waarmede de wonde was toegebracht, vergiftigd was; maar deze vrees is geheel geweken, en de heer Maniscalco heeft zijne gewone werkzaamheden reeds kunnen hervatten. Desniettemin heeft die met groote stoutheid gepleegde aanslag hier veel opzien gebaard, ofschoon men algemeen verzekert dat hij in geen verband met de staatkundige aangelegenheden staat.”

FRANKRIJK.

Al de schepen behorende tot de Fransche expeditie tegen China zijn nu uit de Fransche havens vertrokken. Er zijn alle mogelijke voorzorgsmaatregelen genomen opdat de verre reis zonder vertraging of ongelukken volbragt worde en de troepen in orde en bruikbaren staat hunne bestemming bereiken. Evenwel ziet men niet zonder eenige bezorgdheid deze expeditie naar een zes duizend uren verwijderd land vertrekken; nog zelden of nooit was eene zoo talrijke krijgsmagt scheep gegaan om zoo ver van huis oorlog te voeren.

De *Moniteur de l'armée*, het dagblad van het Fransche ministerie van oorlog, geeft eenen volledigen staat van de zamenstelling der Fransche expeditie naar China; zij bestaat uit twee regementen infanterie van linie, een bataillon jagers, een regiment mariniers, eene compagnie artillerie met vier batterijen en twee compagnien van de genie.

ENGELAND.

Het schijnt zich te bevestigen dat het Engelsche gouvernement voornemens is dadelijk bij het begin der aanstaande parlementszitting eene belangrijke som gelds aan te vragen ten einde de werken tot verdediging des lands, naar de voorstellen der daarvoor benoemde staatscommissie, te kunnen verbeteren en voltoojen. Naar de verzekering van een der Londensche weekbladen zou die som niet minder dan twaalf millioen ponden sterling bedragen, en zou het gouvernement willen voorstellen dezelve door middel eener spoedig aflosbare geldleening te vinden.

— Volgens de berigten uit Sydney in Australië, van den 14den October jl., is in de wetgevende vergadering van Nieuw Zuid-Wales door een van de leden, den heer doctor Lang, eenen geestelijke van de Anglicaansche kerk, eene reeks van besluiten voorgesteld, strekkende om de Australische kolonien op minnelijken weg van Engeland te scheiden en tot onafhankelijke staten te maken, op grond dat zij door de thans bestaande betrekking met Engeland in de gevaren van Europeesche oorlogen gewikkeld worden. De voorlezing van dit voorstel werd door de vergadering met blijkbaren tegenzin aangehoord, en geene enkele stem deed zich tot deszelfs ondersteuning hooren. Een lid beweerde dat het ongeoorloofd was zulke voorstellen te doen; de voorzitter, uitgenoodigd zijnde om dit punt te beslissen, verklaarde dat het voorstel in behoortlijken vorm gedaan was en niets bevatte wat tegen den eed van onderdanigheid streed, uit welken hoofde hij buiten staat was om te beletten dat het op de dagorde der vergadering wierd gebracht; maar hij gaf te kennen dat het aan ieder lid vrij stond een voorstel te doen om het er niet te laten staan maar te doen schrappen.

Daarop verklaarde een van de leden, dat hij voorstellen zou de motie van den heer Lang van de dagorde weg te vagen als zijnde ergerlijk en schandelijk. Doch voor dat dit voornemen kon worden uitgevoerd, trok de heer Lang zijn voorstel in, zeggende dat zijn doel bereikt was, daar hetzelfde met zijnen naam in het verslag van de handelingen der vergadering gedrukt stond.

„De heer Lang (zegt de berigtgever van de Londensche *Times* in een schrijven uit Sydney van de boven gemelde dagteekening) is roemgierig en wenschte zijnen naam met de gewichtige gebeurtenissen van de toekomst te verbinden. Vooruit ziende dat de afscheiding van Engeland mogelijk en welligt onvermijdelijk is, wenschte hij in Australië's historie bekend te staan als de eerste die een voorstel deed om dat werelddeel onafhankelijk te maken.

„Op zijn voorstel is buiten de vergadering geen antwoord gegeven. Er is niets voorgekomen wat voor eene demonstratie tot deszelfs ondersteuning kan gehouden worden. Deze kolonie is nog aan Engeland getrouw, en wil niet ophouden een Britsch land te zijn. De door Engeland in onzen tijd jegens zijne kolonien aangenomen staatkunde heeft alle redenen van ontevredenheid jegens het moederland weggenomen; en de inwoners der kolonie begrijpen dat zij in het staatkundige even vrij zijn als of zij republikeinen waren, en misschien nog vrijer.

„Tevens echter is het ontegenzeggelijk waar, dat de heer Lang den vinger heeft gezet op het eenige zwakke punt in den band tusschen Engeland en Australië, en dat de breuk, zoo zij ooit plaats grijpt, denkelijk juist op dat punt zal vallen. Immers hier te lande vormt zich snel eene talrijke bevolking, welke zich om de politieke aangelegenheden van Europa weinig bekommert en niet gezind zou zijn om groote opof-

feringen tot ondersteuning van Englands staatkunde te doen; en door de aanhoudende krijgstoerusting van Frankrijk wordt haar bestendig herinnerd dat eene vredebreuk tusschen dat land en Engeland mogelijk is, welke de Engelsche kolonien aan groote gevaren bloot stellen zou. En deze denkbeelden zullen, trots alle gevoel van verknochtheid aan het oude moederland, met den tijd gewis hunne werking doen.”

De wetgevende vergadering van Nieuw Zuid-Wales heeft in de maand October jl. op een uit haar midden voortgekomen voorstel eenstemmig besloten den wensch te uiten dat het soevereine gezag over de Fidschi-eilanden, hetwelk door een van de hoofden van derzelver bevolking aan Koningin Victoria is aangeboden, door Harer Majesteits gouvernement worde aangenomen, daar dit aanbod anders aan Frankrijk gedaan en aldaar zekerlijk niet afgewezen zou worden.

BELGIE.

Te Gent hebben zich dezer dagen eenige mannen van aanzien in staat en kerk vereenigd om in België geldelijke bijdragen voor den Pauselijken Stoel onder den in de geschiedenis bekenden naam van *Sint-Pieterspenning* in te zamelen. De vereeniging heeft hare vestiging ter kennis des publieks gebracht bij eene circulaire, gedagteekend te Gend den 30sten November jl., welke onder anderen het volgende inhoudt: „De gevaren, waarmede de doorluchtige stedehouder van Christus te worstelen heeft, en de goddelooze aanslagen, welke tegen zijne wettige soevereiniteit worden ondernomen, hebben alle aan de kerk opregtelijk verknochte harten met smart vervuld. De Hoogepriester heeft zijne klagende stem doen hooren; toen rezen eensklaps al de bisschoppen op, en steeg de algemeene voorbede ten hemel, om van God hulp en bijstand voor zijnen vertegenwoordiger op aarde af te smeeken. Doch meewarigheid met het lijden van den algemeenen vader der geloovigen is niet genoeg; ook bidden is niet genoeg; de aloude kracht van het katholieke geloof ontwaakt in alle gemoederen en eischt daden.

„Die edele gezindheid moest ook in België aan den dag komen. Eenige mannen vol geloof hebben zich hier vereenigd; zij hebben elkander hunne beduchtheden, hunne angsten, hunne plannen medegedeeld. Een van hen herinnerde dat in de gouden eeuw der christenheid de geloovigen het zich ten pligt achtten persoonlijk tot ondersteuning van den Heiligen Stoel bij te dragen. Groot en klein, rijk en arm, allen bragten toen daarvoor om strijd hunne offerande. Later leenden de regeringen hare tusschenkomst aan de volken, en kwamen de katholieke mogendheden elk jaar aan de voeten van den Heiligen Vader de edelmoedige blijken harer verknochtheid nederleggen. Langzamerhand verdween dat vrome en heilige gebruik; zou het thans niet tijd zijn om het weder in zwang te brengen? Reeds zijn de katholieken van Duitschland en Engeland ons voorgegaan. Zoo worde dan door ons het werk weder opgevat, hetwelk ons door onze geloovige vaders is vermaakt; en weldra worde er, even als in vroegere eeuwen, op het budget van elke katholieke huishouding een post voor den Sint Pieterspenning aangetroffen.

„Dit denkbeeld vond bijval en werd gretig omhelsd. Snel werd er een eenvoudig plan voor eene genootschappelijke inrigting op groote schaal ontworpen. Ten einde de deelneming aan dit goode werk ook voor min gegoeiden open te stellen en den arme even zeer als den rijke gelegenheid te geven om zijne liefde voor het doorluchtige hoofd der christenheid te betuigen, werd het bedrag der jaarlijksche bijdrage op eene zeer geringe som bepaald. Men stelde de onderneming vervolgens onder de bescherming van God, van de vlekkelooze Maagd en van den vorst der Apostelen; en het werk van den Sint Pieterspenning was gesticht.

„De Apostolische Stoel heeft welligt nooit zoo hevige aanvallen te verduren gehad als thans. Het wereldlijke gezag van den Priestervorst, het bolwerk zijner geestelijke onafhankelijkheid, wordt in een gedeelte van zijn grondgebied miskend, terwijl in het andere door de revolutie alle middelen worden gebezigd om hetzelfde aan het wankelen te brengen. Het zou onvoorzigtig zijn altijd te rekenen op de tusschenkomst eener buitenlandse mogendheid, welke buitendien dikwijls voor de vrijheid van den Heiligen Stoel noodlottig zijn zou. Het doel moet dus zijn aan het Pausdom hulpschepen te verschaffen, waardoor het in staat gesteld worde zelf aan zijne vijanden het hoofd te bieden en alle gevaren af te weren.”

Het bedrag der jaarlijksche bijdrage is op vijf en twintig centimes gesteld, zullende tevens gelegenheid gegeven worden om grootere sommen voor het werk bij te dragen. Ook is bepaald dat overal elders in België subcommissien van de vereeniging zullen gevestigd worden.

TURKIJ E.

Het *Journal de Constantinople*, een half-officieel blad, zegt in zijn jongst ontvangen nummer: „Het gouvernement des Sultans heeft eene reliquie van hooge waarde voor de Mohammedaansche godsdienst in bezit gekregen. Het is een eigenhandig schrijven van den propheet Mohammed aan de stamhoofden van Egypte, strekkende om de kopten of christelijke bevolking van dat land tot omhelzing van den Islam uit te noodigen.

„De heer Belin, welke in den Oosterschen oorlog eerste tolk van het Fransche leger was, heeft in een den 10den Maart 1852 aan het Instituut van Frankrijk uitgebragt rapport de echtheid van dat oude perkament aangewezen en lof toegebracht aan den beroemden kenner der Oostersche letterkunde, den heer Barthélemy, aan wien men de ontdekking van dat merkwaardige stuk te danken heeft.

„De bezitters dier kostelijke reliquie, welke dezelve hebben afgestaan, zijn door het gouvernement daarvoor ruim beloofd.”

NASCHRIFT.

MADRID, 12 December. Gisteren heeft zich te Malaga het derde legercorps op 19 stoombooten ingescheept om naar Afrika te worden overgevoerd. Men meent dat hetzelfde dezen morgen zijne bestemming zal bereikt hebben. Terstond nadat het zich te Ceuta met de andere corpsen vereenigd heeft, zal het leger aanvallender wijze te werk gaan en trachten den vijand tot een beslissend gevecht te noodzaken.

De cholera neemt onder onze troepen af.

PARIS, 13 December. Het *Journal des Debats* berigt op nieuw, dat Piemont op het congres door den heer Cavour vertegenwoordigd zal worden.

LONDEN, 13 December. Bij eene order van de admiraliteit is de op de vloot dienende manschap in twee klassen verdeeld en bepaald dat

voortaan alleen degenen, die tot de strafklasse behooren, zonder voortgaand vonnis van eenen krijgsraad aan ligchaamsstraf zullen worden onderworpen.

De berigten uit Noord-Amerika van 30 November melden het overlijden van den beroemden Washington Irving.

Volgens alhier ontvangen berigten uit Mexico tot 19 November hadden de troepen der constitutionele partij bij Queretaro eene nederlaag geleden, maar bij Indanango eene overwinning behaald, terwijl het gerucht zeide dat er namens den heer Juarez, het hoofd der partij, eene schikking was voorgeslagen, en dat een Amerikaansch officier, die in de handen van Mexicanen was gevallen, door hen ter dood veroordeeld en om hals gebragt was geworden.

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

's GRAVENHAGE, den 13den December 1859.

Een telegram van den Gouverneur-Generaal van Nederlandsch Indie, gedagteekend: Batavia, 24 October, luidt: » De expeditie tegen Boni is vertrokken. Overigens geen bijzonder nieuws.»

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden zijn de beraadslagingen over het Xde hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1860 (*Departement van Kolonien*) aangevangen.

De heer van Lynden sprak over de quaestie van de emancipatie der slaven. In het Voorloopig Verslag op dit hoofdstuk was op de eindelijke afdoening dezer zaak aangedrongen. Dien aandrang achtte hij natuurlijk in verband met hetgeen dienaangaande was voorgevallen sedert de benoeming der Staatscommissie tot onderzoek dezer zaak, zes jaren geleden, en na de indiening van het eerste ontwerp van wet, ongeveer twee en een half jaar geleden. Deze aangelegenheid had de tegenwoordige Minister gerekend te zijn onder diegene, welker behandeling weinig uitstel gedooft. Weinig uitzigt zag hij op eene spoedige regeling dezer zaak, en dit te meer omdat de Minister van Kolonien in de Memorie van Beantwoording op het Voorloopig Verslag van dit hoofdstuk niet juist scheen begrepen te hebben de strekking der opmerkingen, welke in het Voorloopig Verslag op een vroeger ontwerp van wet gemaakt waren. Om dat te bewijzen trad hij in eene ontwikkeling der bijzonderheden, in de vorige gewisselde stukken behandeld. Hij moest zich verwonderen dat zoo veel tijd gevorderd werd om die voordragt van wet te wijzigen en om te werken. Aangenaam zou het hem wezen te vernemen in welken stand de zaak zich bevond, en welke maatregelen van verschillenden aard tot voorbereiding intusschen genomen of in behandeling waren. Daarbij ontwikkelde hij zijne eigene denkbeelden omtrent dit onderwerp en eindigde met het uiten van den hartgrondigen wensch, dat het dezen Minister gelukken zou eene wet op dat stuk tot stand te brengen.

De Minister van Kolonien verklaarde dat het hem aangenaam was dat de hier bedoelde zaak ter sprake werd gebragt. Het onderwerp was aller belangstelling ten hoogste waardig. Geruststellende verzekeringen kon hij te dezen opzichte geven. Hij erkende bij zijne optreding verklaard te hebben deze aangelegenheid onmiddellijk te zullen behandelen: daartoe had hij dan ook zoo spoedig mogelijk een ontwerp ingediend. Acht maanden daarna was een Voorloopig Verslag uitgebragt: en daarop had hij nog geen nieuw ontwerp voorgedragen. Daartoe had vooral aanleiding gegeven de verwisseling van landvoogden, vermits raadpleging met den nieuw opgetredene noodig gekeurd was, en ten tweede het vervallen van sommige in het eerste ontwerp ontwikkelde grondslagen, in verband met de toekomst der kolonien, en in de veronderstelling dat immigratie van arbeiders uit tropische gewesten op groote schaal zou kunnen plaats hebben. Dat uitzigt had voor het oogenblik niet kunnen verwezenlijkt worden, ofschoon hij daarvoor goede hoop had gehad. De redenen van het niet verwezenlijken van dat denkbeeld wilde hij niet in bijzonderheden nagaan; maar hij verwachtte dat dit nog zou kunnen plaats hebben. Desniettemin zou de zaak der emancipatie daarmede niet op den achtergrond geschoven worden, en om die reden was het ontwerp omgewerkt ten einde de zaak der afschaffing te bevorderen. Het nieuwe ontwerp was gereed gemaakt te midden van andere belangrijke werkzaamheden ten behoeve van de versterking van het leger in Oost-Indie en ter verbetering van het lot van officieren en soldaten aldaar. Hij hoopte het na het reces der Kamer in te dienen, vleijende hij zich dat daarmede het doel, dat men algemeen beoogde, in overeenstemming met de bevordering van de belangen der slaven, der eigenaren en der kolonie, bereikt zou kunnen worden. Hij hoopte het geluk te hebben deze zaak naar eisch en voldoening, met overleg der Kamer, te zullen kunnen regelen. Tusschenmaatregelen wilde hij inmiddels niet nemen, steeds in de verwachting zijnde, dat de aangelegenheid in haar geheel spoedig zou kunnen worden afgedaan.

De heer Elout van Soeterwoude had gewenscht niet na het reces, maar reeds nu een ontwerp ingediend te zien, daar hij vreesde dat die late indiening aanleiding zou geven dat de zaak in deze zitting niet zou worden geregeld. Den Minister verzocht hij ernstig zich de aangelegenheid aan te trekken. Daarbij vroeg hij, naar aanleiding van den inhoud van het verslag der commissie tot onderzoek van den staat der kolonien, eenige inlichtingen aan den Minister van het zendelingwezen in Oost-Indie, omtrent welks werking en noodzakelijkheid uiteenloopende gevoelens bestonden, en waarvoor hij vrijheid verlangde in handelen, met die medewerking der Regering dat zij het wangelcof niet bevorderde.

De heer de Poorter wees op de moeilijke omstandigheden waarin sommige streken van Oost-Indie gewikkeld waren. Den Minister wilde hij steunen in diens pogingen om de kostbare bezittingen aldaar voor Nederland te behouden. De bloei onzer finantie aangelegenheden hing met het behoud daarvan in het naauwst verband en dat te meer in een tijdperk waarin van de schatkist gedurende vele jaren aanzienlijke offers zoude geëischt worden, wanneer tot den aanleg van spoorwegen zou worden overgegaan.

De heer de Kempenaer gewaagde van de wetgeving en regtsvordering die in Suriname nog steeds gevolgd werd en een aantal bezwaren opleverde. Meer bepaaldelijk toonde hij dit aan, door de moeilijkheden op te sommen waarin de ingezetenen voortdurend bij procedures gewikkeld werden. De gebreken van het regtswezen, vooral met het oog op de aanstaande emancipatie der slaven, meende hij noodwendig te moeten worden opgeheven daar de welvaart der kolonie daaronder lijden moest. In het Voorloopig Verslag was dien ten gevolge aange-

drongen op de invoering der in der tijd ten behoeve der West-Indische kolonien omgewerkte Nederlandsche wetboeken, op welken aandrang door den Minister, zijns inziens, geene voldoende inlichtingen waren gegeven.

De Minister van Kolonien erkende de behoefte aan de regeling van het laatste onderwerp; maar er waren zoo vele andere aangelegenheden in de kolonien die afdoening eischten. Hij moest voor die regeling alleen zorgen, niet gesteund, gelijk in andere landen, bepaaldelijk in Engeland, door raden. Het aangegeven punt verzekerde hij in gezet onderzoek te hebben genomen: hij geloofde niet dat de omgewerkte Nederlandsche wetboeken voetstoots konden ingevoerd worden; verandering in onderscheidene deelen zou, dacht hij, wel noodig zijn. Daarbij moest hij nagaan, of die invoering de emancipatie al of niet moest voorafgaan of gelijktijdig kon plaats hebben.

Ten aanzien van de indiening der wet op de afschaffing der slavernij verzekerde hij nog nader, dat voor zoo ver hem betrof, die dadelijk na het reces zou kunnen geschieden.

Met betrekking tot het zendelingwerk en over de gedane vraag of hieromtrent reactie bestond, merkte hij op dat wat de verspreiding van het Christendom in Indie door zendelingen betrof, de Regering te dien aanzien niet vrij was door de voorschriften van art. 123 van het regeringsreglement. Geheele vrijheid kon dus niet toegezegd worden, ook niet wegens de bestaande contracten met de inlandsche vorsten, en nog minder uit een staatkundig oogpunt. Hierbij wees hij op het gebeurd in Borneo; de zendelingen hadden aldaar met voorzigtigheid gehandeld, en toch waren zij als slagtoffers van het fanatisme gevallen. Om de latere uitbreiding van het Christendom te bevorderen moest men vrij omzigtig en niet overhaast handelen, nu vooral, daar zich onder de aanhangers van het Mohammedanisme overal eene zekere gisting vertoonde. Voor het vragen van inlichtingen van den Minister omtrent punten in een regeringsverslag voorkomende, was hij nimmer gestemd geweest. De Regering voldeed aan de bepalingen der Grondwet, zoo zij jaarlijks een verslag omtrent den staat der kolonien inzond, en zij zou van de opmerkingen die in een rapport der commissie van onderzoek gemaakt waren, bij het opstellen van een nieuw verslag kunnen gebruik maken.

De heer Schimmelpenninck zeide met groot genoegen de verklaringen der Regering gehoord te hebben omtrent de emancipatie der slaven. Ook hoopte hij dat de bezwaren aangaande het zendelingwerk zouden kunnen worden opgeheven. De houding der Regering keurde hij ten opzichte van de koloniale aangelegenheden in het algemeen goed, en in die stemming zou hij zich vóór het wets-ontwerp verklaren, welke stem hij als een votum van vertrouwen in den Minister wenschte aangemerkt te zien.

De heer Thorbecke gewaagde van den indruk dien de beraadslagingen over het wets-ontwerp tot regeling van het koloniaal batig slot op hem hadden gemaakt. Hij meende daarin eenen terugtred op vroegere denkbeelden bij den Minister ontwaard te hebben. Daarna besprak hij vier punten: vooreerst de regeling bij de wet. Van dezen Minister had hij geenen schrik daarvoor gewacht. Bij diens optreding toch werden onderscheidene wets-ontwerpen tot regeling van koloniale aangelegenheden aangeboden en toegezegd. De toen aan den dag gelegde ijver scheen eenigzins verflauwd te zijn, want voor een aantal zaken bestond bijna geen uitzigt tot regeling bij de wet. De Minister had zich beroepen op de omstandigheid dat vele zaken door de Kamer niet konden beoordeeld worden, hetgeen hij niet kon toegeven.

Het tweede punt was de meerdere of mindere bedoeling des Ministers om de inzage van koloniale zaken voor de Kamer te beperken. Die inzage achtte hij zeer noodig om den band tusschen Nederland en de kolonien te versterken. De waarheid zou, meende hij, door eene openbare behandeling juist bijzonder bevoordeeld worden.

Ten derde scheen de Minister de waarborgen voor goede benoemingen niet zoo noodig meer te oordeelen. Het radicaalstelsel was ingevoerd om misbruiken in die aanstellingen te voorkomen en nu kwam het hem voor dat de Minister die waarborgen op zijde wilde stellen.

Voor alsnog wilde hij buiten de discussie laten een vierde punt, den vrijen arbeid. Hieromtrent herinnerde hij wat vroeger dienaangaande in deze Kamer was besproken. De dwang hieromtrent opgelegd, was naar het oordeel van deskundigen het gevolg van finantielen nood, waardoor de vrije ontwikkeling belemmerd werd, hetgeen hij niet verlangde. Mogten hooge autoriteiten oordeelen dat vrije arbeid niet denkbaar was, dan was zijne vraag of men hierin wel tot eene voldoende oplossing zoude geraken.

De heer van Hall deelde van zijnen kant ook den indruk mede welken de discussie over het koloniaal batig slot op hem gemaakt had. Die indruk was gunstig geweest ook omtrent de punten door den heer Thorbecke behandeld. Hem was niet voorgekomen dat de ijver des Ministers verflauwd was, noch dat deze voornemens was de kolonien voor de Kamer te sluiten. Vele dagen toch waren de koloniale aangelegenheden besproken geworden. Door de geldquaestie geloofde hij dat Nederland wel aan Indie gebonden was, maar daarom waren de beraadslagingen niet afgesneden geweest, maar met voorzigtigheid gevoerd. Aangaande de derde aangelegenheid had hij evenmin uit de gevoerde beraadslagingen een ongunstigen indruk behouden. Met betrekking tot het punt van den vrijen arbeid, merkte hij nog op, dat volgens verklaringen van buitenlandsche schrijvers, het in Oost-Indie ingevoerde cultuurstelsel allezins aanbevelenswaardig was. Vrijheid wilde hij ook schenken zoo ver dit kon, maar deze mogt niet gelden ten opzichte van ambtenaren die de wetten moesten toepassen. Hij voor zich vond in de vroegere beraadslagingen aanleiding om den Minister zijn vertrouwen te blijven schenken.

De heer van Eck verklaarde zijne stem aan deze begrooting niet te kunnen geven, aangezien de beraadslagingen over het koloniaal batig slot hem niet voldaan hadden. Zijne bezwaren waren hoofdzakelijk van constitutionelen aard.

De Minister, meende hij, wilde het regt van toezigt der Kamer zoo veel mogelijk verminderen, en aan het voorschrift omtrent zijne eigene verantwoordelijkheid kracht ontnemen. De Kamer had niets meer dan een grondwettig regt uitoefend, en zich niet in het bestuur gemengd; terwijl de Minister de uitoefening van dat regt bestredend had. Deze was zelfs zoo ver gegaan, van alleen te willen antwoorden op vragen door de Kamer als zoodanig gedaan in de Voorloopige Verslagen op wets-ontwerpen, hetgeen hij weder in strijd achtte met de wijze, waarop wets-ontwerpen onderzocht en de Voorloopige Verslagen opgemaakt moeten worden. Door de handelwijze des Ministers zou het gemeen overleg niet bevorderd worden. Daarbij had die Minister niet die wets-ontwerpen tot stand gebragt, welke de Grondwet bedoelde, met name de comptabiliteitswet, die de Minister nu scheen te oordeelen, bijna niet

meer noodig te zijn. Het laatste lid van art. 59 der Grondwet was zonder uitvoering gebleven, bij den tegenzin dien de Minister scheen te hebben, om de Kamer te mengen in de wettelijke regeling van koloniale zaken. Wel was beloofd eene wet op de drukpers; van een vroeger denkbeeld eener wet op het archiefwezen was nu geen sprake meer, evenmin als van eene wet op de pensioenen van Oost-Indische ambtenaren.

Op de wijze van bestuur had hij ook aanmerkingen te maken. Maar in het bijzonder had hij die met betrekking tot de zeeassurantie en koffijveilingen, waaromtrent reeds menigwerf op verandering was aangedrongen.

De heer Hoffman verklaarde, dat zoo lang de Minister van Kolonien de zelfstandige positie bleef handhaven, die hij in den laatsten tijd had aan den dag had gelegd, hij zijn vertrouwen in hem zou blijven stellen.

De heer Sibet tot Oldhuis gewaagde van de handelwijze der Regering in de zaak der concessie betreffende de onderneming tot ontginning op Borneo, welke hij geloofde, dat door de omstandigheden wel te regtvaardigen was. Die concessie was ingetrokken, maar hij hoopte dat bij eene volgende aanvraag de Regering hare medewerking zou verleen. Als eene grievig gaf hij op het voortdurend blijven bestaan van het besluit betreffende de regeling van het archiefwezen, niettegenstaande vroegere toezegging tot vervanging door eene andere regeling. Hij herhaalde daarbij alles wat hij vroeger dienaangaande had in het midden gebragt, en drukte den wensch uit dat de Minister er toe mogt besluiten zijne gedane belofte gestand te doen.

De heer van Wintershoven behandelde de emancipatie der slaven. Hij was doer de verklaringen des Ministers dienaangaande niet tevreden gesteld. De zaak was reeds lang aan de orde van den dag; veel was er voorbereid en niets werd er gedaan om het oogenblik der vrijmaking te bespoedigen. De Minister had de zaak steeds met eene andere vermengd. Op die wijze werd de afschaffing immer verschoven. Om dit te voorkomen wenschte hij de zaak tot afdoening gebragt naar de gevoelens dienaangaande door de Kamer geopenbaard. Ter bespoediging dier afdoening zou men kunnen volstaan met eene wet die in twee artikelen bepaalde dat de vrijmaking zes maanden na afkondiging zoude plaats hebben, en de schadevergoeding in billijkheid nader geregeld zou worden, welke regeling door tusschenkomst van een geschikt man zou kunnen bevorderd worden. Op die wijze zou men deze aangelegenheid eerder bevorderen dan door lange beraadslagingen.

De heer van Hoëvell verklaarde in den Minister weinig opgewektheid bespeurd te hebben om de koloniale aangelegenheden te bespreken. Aanvankelijk had hij groote verwachting van den Minister gekoesterd. Vooral was dit het geval met betrekking tot de zaak der ontginning op Borneo, waaromtrent eene concessie was aangevraagd, die nu was ingetrokken. Een jaar geleden was de Minister daarmede bijzonder ingenomen geweest, hetgeen nu niet meer het geval scheen te wezen. Evenmin was eene regeling der emancipatie en der Indische comptabiliteit tot stand gekomen, hoewel de Minister de spoedige afdoening daarvan beloofd had. Deze bestreed zelf zijne eigene denkbeelden, die hij in vroegere wetsontwerpen ontwikkeld had. De zaak der afschaffing van de slavernij vorderde niet, niettegenstaande de Kamer daaromtrent vertrouwen in de Regering had gesteld. Evenzoo hadden er wijzigingen in de gevoelens des Ministers plaats gehad met betrekking tot het cultuurstelsel en het radicaalstelsel. Eene voor hem gunstiger gezindheid van den Minister zou hij afwachten om punten van koloniale aard grondig te behandelen. Op een punt maakt hij uitzondering, namelijk omtrent het voorgevallene op Boni en het dienaangaande ingestelde onderzoek, waarvan hij de uitkomst gaarne aan de Kamer wenschte medegedeeld te hebben.

De Minister van Kolonien verklaarde onderscheidene berigten aangaande de behandeling der troepen voor de Bonische expeditie ontvangen te hebben. Die berigten kwamen daarin overeen, dat de uitrusting enz. niets te wenschen had overgelaten. Omtrent de leiding der zaak was het onderzoek niet afgelopen.

Den heer de Poorter meende hij gerust te kunnen stellen omtrent de voortdurende afwerping van ruime koloniale baten, zoo slechts de omstandigheden: zoo buiten als binnen het land, daartoe mogten medewerken.

Op de verklaringen van sommige leden nopens hun voornemen om hem een votum van vertrouwen te geven, verzekerde hij grooten prijs te stellen. Ten einde hem kracht te geven in zijn bestuur, hoopte hij dat de meerderheid hem zoodanig votum niet zou onthouden.

Nopens de wettelijke regeling van sommige aangelegenheden, merkte hij op dat er van zijnen kant altijd alleen sprake was geweest van de emancipatie- en comptabiliteitswet. Behoeftte aan andere had zich bij hem niet voorgedaan. Het regt van inmening der Kamer ontkennde hij niet; maar overdreven inmening keurde hij als schadelijk af. Vele punten waren voor beantwoording niet vatbaar, en dat niet alleen met betrekking tot koloniale maar ook tot binnenlandsche zaken. Officiële waarheid achtte hij boven onofficiële te moeten stellen, hetgeen hij ten aanzien van hem medegedeelde berigten omtrent den rustigen toestand van Java bewees, terwijl andere van een onrustigen staat gewaagden.

Van eene verkeerde toepassing der bepalingen omtrent benoemingen van ambtenaren was hij zich niet bewust. Tegen vrijen arbeid was hij niet gestemd, maar tegen eenen arbeid die als zoodanig aangemerkt was, doch het eigenlijk niet was, maar integendeel een bedekte gedwongen arbeid.

Aangaande de zaak der ontginning op Borneo merkte hij op dat na langdurige conferentien daaromtrent eene concessie was verleend. Aanvankelijk waren de concessionarissen zeer tevreden; maar spoedig hadden zij meer verlangd. Zij wilden geldelijke medewerking van de Regering en de Handelsmaatschappij; hetgeen toegestaan werd. De concessie werd nader in eene notariële acte veranderd, wijzigingen werden voortdurend verlangd, onderscheidene prolongation der voorloopige concessien geëischt. Nadat gebleken was dat de zaak niet tot stand zou komen, werd de concessie ingetrokken, en hiermede was geene weifmoedigheid van zijnen kant aan den dag gelegd.

Hij geloofde aan zijne toezeggingen te hebben voldaan, maar de Kamer had in zijne denkbeelden niet willen treden, en daarbij een minder aangenamen toon in de voorloopige verslagen aangeslagen, die een dergelijken van hem had moeten uitloeken.

Aangaande het cultuurstelsel geloofde hij geene aanleiding gegeven te hebben tot de veronderstelling dat hij de regeling bij de wet noodig keurde. Eene wet op de drukpers achtte hij noodig, vooreerst ter aanvulling van bepalingen van het regeringsreglement en ook ter beteugeling van de vrijheden die deze nam.

Het denkbeeld van den heer van Wintershoven omtrent de daarstel-

ling eener wet op de emancipatie in den door deesen aangegeven vorm, verklaarde hij niet te deelen.

In het archiefbesluit zag hij ook gebreken; de regeling daarvan zou gevoegelijk gelijktijdig met de drukperswet kunnen behandeld worden. Voor het oogenblik zag hij er bezwaar in die zaak afzonderlijk af te doen.

Door eene aanrering van het hoofdstuk geloofde hij dat buiten de Kamer de overtuiging zou gegeven worden, dat hij op haar steunen kon, en zij aan hem een bewijs van vertrouwen had willen geven.

De heer van Hoëvell beantwoordde kortelijk den Minister omtrent de quaestie der Bonische expeditie. Hij hoopte dat de uitkomst van het onderzoek aan de Kamer zoude worden medegedeeld, zullende hij dit alsdan nader toetsen aan de berigten van achtenswaardige personen, die aangaande de handelingen des bestuurs ongunstige bijzonderheden hadden medegedeeld.

Met betrekking tot het punt van den vrijen arbeid, kon hij niet toegeven dat deze niet als zoodanig te beschouwen zou wezen. De Minister was ook in gebreke gebleven door feiten dat beweren te staven. Waren er misbruiken bij, deze waren gemakkelijker dan bij het dwangstelsel te keeren, daar het eigenbelang zich daartegen verzetste.

Bij de zaak der ontginning op Borneo had de Regering zich zwak betoond, te veel aan eischen toegegeven, en daarom zich aan die aangelegenheid onttrokken.

Ten slotte bleef hij bij zijn gevoelen, dat de Minister de indiening der emancipatie- en comptabiliteitswetten kon bevorderen, aangezien het reeds bij de Kamer onderzochte wetsvoorstellen betrof.

De Minister van Kolonien antwoordde dat de tabakscultuur te Rembang wel vrijwillig was; maar de vrijheid die daarbij heerschte bestond niet anders dan in schijn, en aan zoodanigen arbeid meende hij de voorkeur niet te mogen geven.

De heer Thorbecke wilde zijne stem, zoo die voor de begroting mogt zijn, niet nitgelegd hebben als een bewijs van vertrouwen en als goedkeuring der door den Minister gegeven inlichtingen.

Daarmede liepen de beraadslagingen ten einde.

Na de goedkeuring der onderscheidene artikelen en der beweegredenen werd het hoofdstuk in stemming gebragt en daarbij met 58 tegen 2 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gestemd de heeren van Eck en Poortman.

De heer Stoet tot Oldhuis deed daarop het voorstel om in eene avondzitting de beraadslagingen voort te zetten, welk voorstel met 34 tegen 23 stemmen werd aangenomen.

Van Zr. Ms. consulaat te MELBOURNE is mededeeling ontvangen van het navolgende gewijzigde tarief van Nieuw-Zeeland, hetwelk met den 20sten Augustus jl. in werking is gebragt:

1. Ale, beer, appel- en perenwijn op fust 6 d., en op flesschen 1 sh. per gallon.
2. Cigaren en snuif 3 sh. per pond.
3. Koffij, cichorei, cacao en chocolaad 3 d. per pond.
4. Messenmakerswerk, ijzerwerk en gereedschappen, van alle soorten, alsmede kaarsen en zeep van alle soorten 3 sh. per centenaar.
5. Vuurwapenen van alle soort, 5 sh. per stuk.
6. Buskruid, 8 d. per pond.
7. Zijden, katoenen, linnen en wollen manufacturen en alle andere vervaardigde artikelen, pelswerk, hoeden, laarzen en schoenen, suikerbakkerswaren, vruchten (gedroogde of in flesschen) mostaard, olijfolie, ingemaakte groenten, zuur, specerijen enz., 4 sh. per kubiek voet.
8. Brandewijn en gedistilleerde wateren van alle soort (likeuren daaronder begrepen), 9 sh. per gallon.
9. Suiker, ruw geraffineerd, van alle soorten, alsmede melasse, 1 d. per pond.
10. Thee, 4 d. per pond.
11. Tabak, 1 sh. 6 d. per pond.
12. Wijn, op fust en op flesschen, minder dan 25 pct. alcohol bevattende, 3 sh. per gallon.
13. Ankers en kettingen, ijzer in roeden, staven, blokken, platen en hoepels, spijkers, zeildoek, touwwerk, katoenen garen, zakken, teer en terpentijn, tabak, alleen dienende voor het wasschen van schapen, benevens alle ongenoemde goederen en koopwaren, vrij.

WATERHOOGTE IN DE HOOFD-RIVIEREN.

December.	Rivieren.	Waarnemingspunten.	Rivierhoogte		Tijdstip.	In 24 uren	
			boven of beneden Amst. peil	boven of beneden de nul der oude schaal.		gevallen.	gevalen.
12	BOVEN-RHIJN...	Koulen,	+ 98.36	+ 2.51	8 ure	"	0.21
12	WAAL...	Nijmegen	+ 8.90	+ 2.68	8 "	"	0.15
12	NEDER-RHIJN...	Arnhem,	+ 8.78	+ 1.87	8 "	"	0.17
12	GELDERSCHE IJSSSEL.	Westervoort,	+ 9.29	+ 1.92	8 "	"	0.20
11		(Maastricht, brug)	+ 43.36	+ 1.16	8 "	"	0.18
11	BOVEN-MAAS...	(Maastricht, hoofdduils)	+ 42.98	"	8 "	"	0.24
12		Grave,	+ 7.98	+ 2.53	8 "	"	0.32
12	NIEUWE MAAS...	Brielle { H. W. L. W.	+ 1.07 - 0.57	"	4 u. 15 m. 12 u. 30 m.	0.53 0.41	"

ADVERTENTIE.

MINISTERIE VAN FINANTIE.

* * Op aanstaanden Donderdag, den 15den December 1859, zal de gewone Audientie van den Minister van Finantien geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

* * De gewone Audientie van den Minister van Staat, Minister van Kolonien, zal op Woensdag den 14den December 1859, geen plaats hebben.

MINISTERIE VAN BINNENLANDSCHE ZAKEN.

* * De Minister van Binnenlandsche Zaken brengt ter algemeene kennis, dat bij den Boekhouder en Kassier van de *Nederlandsche Staats-courant* en het *Staatsblad*, voor den prijs van negen gulden (f 9), is verkrijgbaar gesteld het Verslag der handelingen van de Tweede Kamer der Staten-Generaal gedurende de zitting 1846-1847. (*Bijblad tot de Nederlandsche Staats-courant*), met de daarbij behorende *Bijlagen*.

's Gravenhage, den 5den December 1859.

VAN TETS.

Provincie Overijssel.

AANBESTEDING.

Op Vrijdag, den 16den December 1859, des middags ten 12 ure, zal, onder nadere goedkeuring, door den Commissaris des Konings in de provincie Overijssel, of, bij zijne afwezigheid, door een der leden van de Gedeputeerde Staten, en in bijzijn van den Hoofdingenieur van den Waterstaat in het 4de district, aan het lokaal van het Provinciaal Bestuur te Zwolle, worden Aanbesteed:

het uitvoeren van onderscheidene Werken, Herstellingen aan en het Onderhoud over 1860 van 's Rijks Werken op het eiland Schokland, provincie Overijssel.

De Aanbesteding zal geschieden zoo als bij Art. 9 van het Bestek is bepaald.

Het Bestek ligt ter lezing aan het lokaal van het Ministerie van Binnenlandsche Zaken, aan dat van het Provinciaal Bestuur van Overijssel, te Zwolle, en op alle plaatsen, alwaar gewoonlijk de Bestekken van 's Rijks Waterstaatswerken in gemeente provincie ter lezing gelegd worden.

Aanwijzing in loco kan verkregen worden op Vrijdag en Zaterdag de Besteding voorafgaande, terwijl nadere informatie te bekomen zijn bij den Hoofdingenieur te Zwolle, den Ingenieur te Kampen en den Opzitter M. Baile, op het eiland Schokland.

's Gravenhage, 15 November 1859.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,

VAN TETS.

MINISTERIE VAN MARINE.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen van de Regering te Middelharnis, betreffende de nieuwe licht en havenlichten te Portland (Australië), die sedert de maand Mei dezes jaars alle nachten worden ontstoken; strekkende deze bekendmakingen ten vervolge van het Bericht aan zeevarenden, voorkomende in de *Staats-courant* van den 27sten Augustus dezes jaars.

AUSTRALIË.

1°. Portland-baai-havenlicht.

Een licht is ontstoken op den nieuwen steenen, grijs geschilderden lichttoren op den *Battery-huvel* (*Battery-Hill*) aan de *Portland-baai*, staande omstreeks

op 38° 22' 0" Z. breedte, en

141° 39' 0" lengte Oost van Greenwich.

Het licht is stilstaand, rood, 116 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven, en bij helder weder zichtbaar op een afstand van omtrent 13 Engelsche mijlen, 10 voet hoogte stellende voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Het licht is zichtbaar zeewaarts van N. t. W. door het Oosten, tot Z. O.

Bij de ontsteking van dit nieuwe licht is het oude licht aan het zeewaarts gelegen einde van het havenhoofd veranderd in een groen licht. Schepen uit het Westen komende en bestemd naar de *Portland-baai*, moeten bij het overvaren der *Lawrence-klippen* wel zorg dragen het licht niet in peiling te nemen van N. W. t. W. 1/2 W. te brengen.

De *Lawrence-klippen* voorbij zijnde; sture men op het licht aan, houdende hetzelfde op den bakboordsboeg, en in geene mindere diepte dan 6 vadem komende; wanneer men ter zijde der ankerplaats is gekomen zal het groene licht op het havenhoofd zichtbaar worden in peiling West.

Men peilt van den nieuwen lichttoren de Oostelijke punt der *Lawrence-klippen* Z. O. afstand nagenoeg 4 Engelsche mijlen, de uiterste Noordpunt van *Whaler's Bluff* N. W. afstand nagenoeg 1 mijl; de boei op *Whaler's Bluff* N. t. W. afstand nagenoeg 1 mijl.

2°. Havenlicht.

Een licht is ontstoken op den nieuwen steenen, rood geschilderden ronden lichttoren te *Port-Fairy*, op de Zuid-Oostelijke punt van *Rabbit-eiland*, nagenoeg 5 ellen (*yards*) van het hoogwatermerk, staande omstreeks

op 38° 24' 0" Z. breedte, en

142° 20' 0" lengte Oost van Greenwich.

Het licht is stilstaand en schitterend rood; vertoonende elke drie minuten eene heldere schittering.

Op een afstand van 6 mijlen en meer zal het licht gedurende 1' 40" onveranderlijk zijn; dan plotseling gedurende 34" verduisterd worden; daarna gedurende 12" eene heldere schittering geven en vervolgens weder gedurende 34" verduisterd worden; waarna op nieuw het onveranderlijke licht schijnen zal.

Binnen 3 mijlen afstands van het licht zullen de verduisteringen nauwelijks zijn waar te nemen, daar op dien afstand, bij helder weder, een vast stilstaand licht tusschen de heldere schitteringen en het onveranderlijke licht zichtbaar wezen zal.

Het licht is 41 Engelsche voeten boven den waterspiegel verheven en zeewaarts zichtbaar van N. t. W. 1/2 W. door het Oosten en Zuiden, tot Z. W. 1/2 W. op een afstand van 3 mijlen, stellende 10 voeten voor de hoogte van het licht, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Zeevarenden moeten wel acht staan op het schitterende aanzigt der lichten te *Port-Fairy*, en op *Kaap Otway*; het licht op *Kaap Otway* is wit, en bereikt zijne grootste schittering elk een minuut.

Schepen, naar de kust opwerkende Westwaarts van *Port-Fairy*, moeten zorg dragen, het licht niet in peiling OOSTWAARTS van O. N. O. te brengen. Men mag het licht niet meer dan 1 mijl naderen, tot dat het in peiling W. t. Z. is, als wanneer de koers N. W. t. W. naar de reede kan gestuurd worden.

Wanneer het licht in peiling Z. t. W. is, kan men ankeren in 6 1/2 of 7 vadem.

Ten einde niet onklaar te raken van de *corps-morts* (*moorings*), moet men het licht niet Zuidwaarts van Z. t. W. 1/2 W. brengen.

Vreemde schepen moeten niet ondernemen, bij dik weder op dit licht af te gaan, noch *Port-Fairy* des nachts aan te doen.

Men peilt van den lichttoren:

het Zuidelijk einde van *Julia Percy-Eiland* W. t. Z. 1/2 Z., afstand nagenoeg 13 mijlen;

het Z. Z. O. einde van het rif nabij *Dusty Miller-Eiland* Z. t. W. 3/4 W., afstand nagenoeg 3/4 mijl;

het N. O. einde van *Rabbit-Eiland-Rif* N. O. t. O., afstand nagenoeg 1/8 mijl;

de Uiter-ankerboei N. t. O. 3/4 O., afstand nagenoeg 3/4 mijl.

3°. Warrnambool-havenlicht.

Een licht is ontstoken op den nieuwen lichttoren te *Warrnambool*, op *Middel-eiland*, staande omstreeks:

op 36° 26' 0" Z. breedte, en

142° 32' 0" lengte Oost van Greenwich.

Het licht is stilstaand wit, 78 voeten boven den waterspiegel verheven, en bij helder weder op een afstand van 13 Engelsche mijlen zichtbaar, stellende 10 voet hoogte voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Het licht verlicht zeewaarts den geheelen horizon.

Schepen, die uit het Westen komen, moeten het licht niet in peiling Zuidwaarts van O. 3/4 Z. brengen; noch mogen schepen, die uit het Oosten komen, hetzelfde brengen in peiling Westwaarts van N. W. t. W. 1/2 W.

Vreemde schepen moeten niet ondernemen, des nachts deze haven aan te doen, of het licht binnen een mijl afstands te naderen.

Men peilt van den lichttoren:

het Z. O. uiteinde van het rif Z. O. t. O. 1/4 O., nagenoeg 5 kabellengten afstand;

het Z. uiteinde van *Hopkins-rif* O. 1/4 Z., nagenoeg 2 mijlen afstand.

4°. Port Albert-havenlicht.

Een licht is ontstoken op den nieuwen, rood geschilderden houten lichttoren te *Port Albert*, op het Oostelijk einde van *la Trobe-eiland*, staande omstreeks:

op 38° 46' 0" Z. breedte, en

146° 31' 0" lengte Oost van Greenwich.

Het licht is stilstaand en schitterend rood, vertoonende elke 3 minuten eene heldere schittering op een afstand van 6 mijlen en meer. Het licht zal onveranderlijk zijn gedurende 1' 40", dan plotseling gedurende 34" verduisterd worden; daarna gedurende 12" eene heldere schittering geven, en vervolgens wederom gedurende 34" verduisterd worden, waarna op nieuw het onveranderlijke licht schijnen zal.

Binnen 3 mijlen afstands van het licht, zullen de verduisteringen nauwelijks zijn waar te nemen, daar op dien afstand een vast stilstaand licht tusschen de heldere schitteringen en het onveranderlijke licht zichtbaar wezen zal.

Het licht is 40 voeten boven den waterspiegel verheven en zichtbaar zeewaarts van O. t. N. door het Zuiden, tot Z. W. op een afstand van 9 mijlen, stellende 10 voeten hoogte voor het oog des waarnemers, en op minderen afstand naar gelang van den staat des dampkrings.

Men peilt van den lichttoren:

de uiter roode boei, oude vaarwater, Z. O. t. O. 3/4 O., afstand nagenoeg 3 1/2 mijl;

het *Giffy-eiland*, Z. O. t. Z. 1/2 Z., afstand nagenoeg 13 mijlen;

het *Noord-Seed-eiland*, Z. t. O. 1/2 O., afstand nagenoeg 9 mijlen;

het *Rabbit-eiland*, Z. t. W. 3/4 W., afstand nagenoeg 11 mijlen;

Point Townsend, Z. W. afstand nagenoeg 3 1/2 mijl.

Als in deze bekendmaking genoemde peilingen zijn genomen op het *Warrnambool-kompas*, dat ten dienste is gesteld op 15 October 1859.

's Gravenhage, den 2sten December 1859.

De Minister voornoemd,

J. S. LORSJ.

BERICHT AAN ZEEVARENDEN.

De Minister van Marine brengt ter kennis van belanghebbenden de navolgende bekendmakingen, ad 1°. en 2°. ten vervolge strekkende van het bericht, voorkomende in de *Staats-courant* van den 9den September jl.

1°. Licht op *Lille Feistein*, buiten *Jedern*, (Noorwegen.) Sedert den 10den November dezes jaars wordt op *Lille Feistein* alle nachten een licht ontstoken.

Het licht is stilstaand, rood, van de 4de grootte en verlicht den geheelen horizon.

Het staat: op 58° 49' 30" Noorder breedte;

58° 30' 45" lengte Oost van Greenwich;

is 66 voeten boven den waterspiegel verheven en zichtbaar op eenen afstand van 3 mijlen.

2°. Licht op *Slatterö*, bij den inloop tot *Soelbofjord*, (Noorwegen.) Sedert den 10den November dezes jaars wordt op *Slatterö*, op eenen ronden, rood geschilderden ijzeren toren, van 66 voet hoogte, alle nachten een licht ontstoken.

Het licht is stilstaand, van de 2de grootte en zal schijnen door de streken van het kompas gerigt naar zee en tegen *Soelbofjord*.

De lichttoren staat: op 59° 54' 30" Noorder breedte; en

5° 5' 0" lengte Oost van Greenwich.

Het licht is 148 voeten boven de zee verheven en is zichtbaar op eenen afstand van 4 1/2 à 5 mijlen.

3°. Licht op de haven van *Aalesund*, (Noorwegen.) Blijkens bekendmaking der Havencommissie te *Aalesund* zal, te rekenen van den 1sten December aanstaande, het lanternlicht aan het uiteinde der Moelje dier haven, rood schijnen, ten einde hetzelfde van de lichten in de huizen der stad te kunnen onderscheiden.

4°. Licht op *Hagholmen*, (Noorwegen.) Blijkens bekendmaking der Havencommissie te *Christiania* is het licht op *Hagholmen* (circa 1/2 mijl buiten de stad) sedert den 25sten October

bevorens, mede behoorlijk geregistreerd, aan Z. E. A. overhandigd;
Overwegende dat de Eischeerste blijkens aangehaald proces-verbaal,

Russische Spoorwegen